

El 12è Laboratori d'Arxius Municipals ha tornat de forma presencial

Tipus: [1]

Autor: [Zamora Escala, Jaume Enric](#) [2]

Creació: Publicat per [Jaume Enric Zamora Escala](#) [2] el 02/11/2022 - 11:01 | Última modificació: 13/12/2022 - 08:43

Etiquetes: Equipaments d'arxiu;ciberkrim;conservació;restauració;digitalització;sostenibilitat;desastres; protocols;salvaguarda patrimoni documental

Contingut relacionat :

El passat dijous 27 d'octubre va tenir lloc el [12è Laboratori d'Arxius Municipals](#) [3], de caràcter biennal, en format presencial, amb 180 inscrits a l'Institut Nacional d'Educació Física de Catalunya (INEFC), a Barcelona.

La benvinguda del 12è LAM la va donar Jaume Zamora en nom del *Comitè organitzador* format per Alan Capellades de la Generalitat de Catalunya, Ana Pazos de l'Ajuntament de Barcelona i Carla Meinhardt de l'Associació de Professionals de l'Arxivística i la Gestió de Documents de Catalunya, posant l'èmfasi d'una banda, en el retrobament presencial del conjunt de professionals dels arxius municipals i, d'altra banda, a l'especial context en què hem viscut i vivim del 2020 ençà.

L'*obertura institucional* va anar a càrrec de la Sra. Sònia Hernández, directora general del Patrimoni Cultural de la Generalitat de Catalunya, el Sr. Jordi Roca, coordinador de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, la Sra. Montserrat Ballarín, regidora de Comerç, Mercats, Règim Intern i Hisenda de l'Ajuntament de Barcelona i el Sr. Francesc Giménez, president de l'Associació de Professionals de l'Arxivística i la Gestió de Documents de Catalunya.

Enguany, la temàtica tractada ha estat *Arxius en risc*.

Del 2020 ençà hem patit i patim, una pandèmia, una guerra al cor d'Europa, una crisi social, econòmica i energètica, el creixement del cibercrim, el creixent canvi climàtic... que ens interpel·len en la integritat dels equipaments i infraestructures dels nostres arxius.

En aquest context, des de l'organització del 12è LAM ens vam plantejar les següents preguntes:

- Està amenaçada la conservació, integritat i sostenibilitat a llarg termini als nostres arxius ?
- Són segurs els nostres sistemes i repositoris de dades i documents?
- Com cal actuar davant d'un desastre?
- Tenim les eines i els recursos adients ?
- Estem preparats i som capaços d'afrontar-ho?

La jornada es va iniciar amb la *ponència* del Dr. Ulrich Fischer, subdirector de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Colònia (Alemanya), sobre la magnitud de l'ensorrament i recuperació del mateix Arxiu que es va produir el 3 de març de 2009 a causa de la construcció del metro. És recomanable la consulta del web de l'Arxiu per complementar l'interessant experiència presentada pel Dr. Fischer en relació a la tasca ingent de recuperació: <https://www.stadt-koeln.de/leben-in-koeln/kultur/historisches-archiv/> [4]

En el primer *Diàleg compartit: Estem segurs els arxius amb el Cibercrim ?* moderat per Pedro Otiña, arxiver municipal de Cambrils, hi van participar Tomàs Roy (Agència de Ciberseguretat de Catalunya) i Neus Bellavista (Institut Municipal d'Informàtica de l'Ajuntament de Barcelona). Es va evidenciar la creixent amenaça global del cibercrim com a gran negoci, el nivell existent de vulnerabilitat cada vegada més alt, l'obsolescència de programes, el necessari alineament entre els Arxius i Seguretat, l'imprescindible compliment de l'Esquema Nacional de Seguretat (ENS), la importància de la formació en els usuaris.

A continuació, en la secció *Com sobreviure a un desastre*, conduïda per Alan Capellades, es van presentar sis experiències:

- Congelació a l'Arxiu Comarcal de la Selva*, a càrrec de Joaquim Carreras.
- Els desastres silenciosos*, a càrrec de Zoel Forniés i Adela Martínez de l'Arxiu Municipal de Barcelona.
- Inundació a l'Arxiu Municipal de Terrassa*, a càrrec de Teresa Cardellach.
- El desastre és no tenir cap pla*, a càrrec de Daniel Vilarrubias de l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès i Berta Blasi, conservadora-restauradora.
- El llamp de Viver i Serrateix*, a càrrec de Marta Gabernet, conservadora-restauradora de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona.
- Sistema de gestió de riscos a l'Arxiu Municipal de Girona*, a càrrec de Sebastià Villalón.

La sessió del matí va finalitzar amb el *Diàleg compartit: Protocols i actuacions de salvaguarda del patrimoni documental*, moderat per Núria Carreras, presidenta d'Arxivers sense Fronteres, en el que hi van participar Carme Balliu (Centre de Restauració de Béns Mobles de Catalunya) i César Osorio (Universidad Nacional de Colombia), en el que va quedar palès la necessitat de disposar de plans estratègics i plans d'emergència, la importància de crear equips multidisciplinars, la imprescindible cadena de comunicació en cas d'emergència, la necessitat d'establir xarxes de coordinació entre equipaments d'arxiu i centres de restauració, la peremptòria conservació preventiva, la formació. En el cas de Colòmbia, s'evidencià la manca de confiança entre institucions públiques/arxius i la ciutadania en la salvaguarda del patrimoni documental.

Després del dinar ofert a les instal·lacions de l'INEFC, Daniel Vilarrubias, de l'Arxiu Comarcal de l'Alt Penedès, presentà la secció *Concurs i Premi: Foto al millor desastre*, en la que hi van participar nou imatges i en el que va

resultar guanyador per votació dels assistents l'arxiver Casto Sorlí amb la imatge d'un arxiu valencià incendiat, obtenint dues entrades per veure l'obra de teatre Zona inundable al TNC.

Per cloure la jornada, la *Taula rodona: La sostenibilitat de la preservació digital i física dels documents i les dades*, moderada per Xavier Garcia de l'Arxiu Contemporani de Barcelona, amb la participació d'Anna Ferran, conservadora-restauradora, Josep Girabal, arquitecte de la Generalitat de Catalunya i Felix Moreno, escriptor i analista sobre tecnologia i informació, en la que es va destacar la massa sovintejada manca de planificació, la inadequació dels espais i de les instal·lacions per a ús de l'arxiu, la manca de recursos humans i econòmics en general, la freqüent i gens recomanable utilització d'edificis històrics, la necessitat de crear també en aquest cas equips multidisciplinars, la importància de prendre's seriosament el canvi climàtic i conèixer la inèrcia dels edificis, optar per la recepta de solucions senzilles, econòmiques i sostenibles. En relació a la digitalització es qüestionà el desmesurat ús de la tecnologia que va en detriment de la sostenibilitat pels costos que comporta l'elevat consum d'energies fòssils i la conseqüent contaminació ambiental. En la mateixa línia es va plantejar si era encertat prioritzar com a única via la digitalització dels arxius. Va planejar la qüestió sobre si caldria compaginar aquesta digitalització dominant amb la conservació de formats i suports tradicionals que poden ser més estables en la seva perdurabilitat davant l'obsolescència de la tecnologia. Ja veiem doncs que a banda de propostes i recomanacions també van quedar sobre la taula alguns interrogants...

Com a *cloenda*, Ana Pazos va exposar algunes de les idees presentades i debatudes al llarg de la jornada.

Finalment, considerem que va ser un LAM ric i divers en els temes tractats i esperem que en la propera edició mantinguem la presencialitat que hem recuperat enguany i que puguem superar l'actual context de crisi amb uns equipaments d'arxiu més preparats i més solvents davant de tots els reptes que tenim plantejats tant a nivell intern com envers els usuaris.

Fins al 13è LAM !

Oficina de Patrimoni Cultural

Etiquetes: Equipaments d'arxiu;ciberkrim;conservació;restauració;digitalització;sostenibilitat;desastres; protocols;salvaguarda patrimoni documental

- [5]

URL d'origen: <https://xam.diba.cat/news/2022/11/02/12e-laboratori-d-arxius-municipals-ha-tornat-de-forma-presencial>

Enllaços:

[1] <https://xam.diba.cat/>

[2] <https://xam.diba.cat/members/zamoraaj>

[3] <https://arxivers.com/congressos-i-jornades/laboratori-darxius-municipals/12e-laboratori-darxius-municipals-arxius-en-risc/>

[4] <https://www.stadt-koeln.de/leben-in-koeln/kultur/historisches-archiv/>

[5] <https://xam.diba.cat/node/2323>